

Eduskunnan vastaus EV 112/2015 vp — HE 80/2015 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi varhaiskasvatuslain sekä lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain muuttamisesta

Asia

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi varhaiskasvatuslain sekä lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain muuttamisesta (HE 80/2015 vp).

Valiokuntakäsittely

Valiokunnan mietintö: Sivistysvaliokunta (SiVM 11/2015 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lausumat:

1. Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto laatii kokonaisarvioinnin eri uudistusten aiheuttamista vaikutuksista sekä lapsiin että perheen ja sukupuolten väliseen tasa-arvoon ja että tämä arviointi huomioidaan varhaiskasvatuslain uudistuksessa.
2. Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto osana varhaiskasvatuslain uudistusta tekee varhaiskasvatuslain asetuksenantovaltuuksia koskevan kokonaistarkastelun, jonka yhteydessä harkitaan myös päiväkodissa ja perhepäivähoidossa hoito- ja kasvatustehtävissä olevan henkilöstön sekä lasten välisen henkilöstömitoituksen kirjaamista lakiin.

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

varhaiskasvatuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan varhaiskasvatuslain (36/1973) 5 ja 11 a §, sellaisina kuin ne ovat, 5 § laissa 451/1990 ja 11 a § laissa 580/2015, sekä
lisätään 11 b §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1290/1999, uusi 2 momentti seuraavasti:

Eduskunnan vastaus EV 112/2015 vp

5 §

Päiväkodissa ja perhepäivähoidossa tulee olla tarvittava määrä 4 a §:ssä tarkoitettua henkilöstöä, jotta varhaiskasvatukselle säädetyt tavoitteet voidaan saavuttaa. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin päiväkodissa ja perhepäivähoidossa hoito- ja kasvatustehtävissä olevan henkilöstön sekä lasten välisestä henkilöstömitoituksesta, tilapäisestä henkilöstömitoituksesta poikkeamisesta, erityistä hoitoa ja kasvatusta tarvitsevien lasten huomioon ottamisesta henkilöstömäärässä sekä henkilöstörakenteesta. Henkilöstömitoituksesta voidaan säätää erikseen alle kolmevuotiaiden lasten sekä kolme vuotta täyttäneiden lasten osalta.

11 a §

Sen lisäksi, mitä 11 §:ssä säädetään, kunnan on huolehdittava siitä, että lapsi ennen perusopetuslaissa tarkoitetun oppivelvollisuuden alkamista saa varhaiskasvatusta 20 tuntia viikossa kunnan järjestämässä 1 §:n 2 tai 3 momentissa tarkoitetussa paikassa sen ajan päätyttyä, jolta voidaan suorittaa sairausvakuutuslaissa tarkoitettua äitiys- ja vanhempainrahaa tai osittaista vanhempainrahaa. Varhaiskasvatusta ei kuitenkaan ole järjestettävä aikana, jolta voidaan suorittaa sairausvakuutuslain 9 luvun 7 §:n 1 momentissa tarkoitettua äitiys- ja vanhempainrahakauden ulkopuolella maksettavaa isyysrahaa.

Edellä 1 momentissa säädetystä poiketen varhaiskasvatusta on järjestettävä kokopäiväisesti, jos lapsen vanhemmat tai muut huoltajat työttömyysturvalaissa (1290/2002) tarkoitetulla tavalla työskentelevät kokoaikaisesti taikka opiskelevat, toimivat yrittäjänä tai ovat omassa työssä päätoimisesti. Edellä mainitun tilanteen päätyttyä varhaiskasvatusta on edelleen järjestettävä tämän momentin mukaisesti kahden kuukauden ajan, paitsi jos lapsen vanhempi tai muu huoltaja jää kotiin hoitamaan perheessä asuvaa muuta lasta tai jää eläkkeelle.

Lapsella on lisäksi oikeus 1 momentissa säädettyä laajempaan varhaiskasvatukseen siinä laajuudessa kuin se on tarpeellista lapsen vanhemman tai muun huoltajan osa-aikaisen tai väliaikaisen työssäkäynnin, työllistymistä edistävään palveluun osallistumisen, kuntoutuksen tai muun vastaavan syyn vuoksi.

Lapselle on kuitenkin järjestettävä varhaiskasvatusta kokopäiväisesti, jos se on tarpeen lapsen kehityksen, tuen tarpeen tai perheen olosuhteiden takia taikka se on muutoin lapsen edun mukaista.

Lapsen vanhempien tai muiden huoltajien on kunnan päättämin määräajoin esitettävä selvitys 1 momentissa säädettyä laajemman varhaiskasvatuksen edellytyksistä. Lisäksi kunta voi perustellusta syystä muutoinkin edellyttää mainitun selvityksen esittämistä. Lapsen vanhempien tai muiden huoltajien tulee ilmoittaa kunnalle varhaiskasvatusoikeuden laajuuteen vaikuttavissa seikoissa tapahtuvista olennaisista muutoksista viipymättä saatuaan niistä tiedon.

Edellä 1—4 momentissa tarkoitetun lapsen vanhemmilla tai muilla huoltajilla, jotka eivät valitse kunnan järjestämää tämän pykälän mukaista varhaiskasvatuspaikkaa, on lapsen muulla tavalla tapahtuvan hoidon tai varhaiskasvatuksen järjestämiseksi oikeus lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain (1128/1996) mukaiseen tukeen mainitussa laissa tarkemmin säädettävällä tavalla.

Lapsen vanhempien tai muiden huoltajien, jotka haluavat lapselle tämän pykälän mukaisen varhaiskasvatuspaikan, on tehtävä sitä koskeva hakemus määräajassa ennen kuin lapsi tarvitsee paikan. Varhaiskasvatusta on mahdollisuuksien mukaan järjestettävä lapsen vanhempien tai muiden huoltajien toivomassa muodossa.

Oikeus samaan varhaiskasvatuspaikkaan säilyy, vaikka lapsi ei ole varhaiskasvatuksessa sairausvakuutuslain 9 luvun 7 §:ssä tarkoitettujen isyysrahajaksojen aikana. Isyysrahajaksoista joh-

Eduskunnan vastaus EV 112/2015 vp

tuvasta poissaolosta on ilmoitettava varhaiskasvatuspaikkaan viimeistään kaksi viikkoa ennen sen suunniteltua aloittamispäivää. Oikeus samaan varhaiskasvatuspaikkaan säilyy päiväkodissa ja mahdollisuuksien mukaan perhepäivähoidossa, jos lapsen varhaiskasvatusaika muuttuu 1—4 momentissa säädetyllä tavalla.

Kunnan on tarjottava 1 momentissa tarkoitetun varhaiskasvatusoikeuden piirissä olevalle lapselle mahdollisuus osallistua lapsen vanhempien tai muiden huoltajien päätöksen mukaisesti joko osapäiväiseen tai osaviikkoiseen varhaiskasvatukseen. Kunta päättää lapsikohtaisesti määräajaksi tarkemmat säännölliset varhaiskasvatuksen toiminta-ajat.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 7 momentissa tarkoitetusta varhaiskasvatukseen hakemisesta sekä määräajoista, joiden kuluessa lapsen vanhempien tai muiden huoltajien tulee hakea lapselle varhaiskasvatuspaikkaa.

11 b §

Riippumatta siitä, mitä 11 a §:n 1 momentissa säädetään, varhaiskasvatusta ei ole järjestettävä, kun lapsi osallistuu perusopetuslaissa tarkoitettuun esiopetukseen tai perusopetukseen. Varhaiskasvatusta on tällöin kuitenkin järjestettävä osa-aikaisesti, mikäli lapsella on oikeus 11 a §:n 1 momentissa säädettyä laajempaan varhaiskasvatukseen.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____.

Kunta voi kumota ja päättää uudelleen ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olleiden säännösten nojalla tehdyt 11 a §:n mukaista oikeutta koskevat 11 d §:ssä tarkoitetun kunnan toimieliimen tai sen alaisen viranhaltijan päätökset. Oikeus samaan varhaiskasvatuspaikkaan kuitenkin säilyy päiväkodissa ja mahdollisuuksien mukaan perhepäivähoidossa, jos lapsen varhaiskasvatusaika tämän lain voimaan tullessa muuttuu 11 a §:n 1—4 momentissa säädetyllä tavalla.

Laki

lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain (1128/1996) 3 §:n 5 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1225/2013,

muutetaan 1 §, 2 §:n 2 kohta, 3 §:n 1 momentti, 4 §:n 3 ja 4 momentti, 5 §:n 3 ja 4 momentti, 22 §:n 4 momentti sekä 23 §:n 2 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 3 §:n 1 momentti laissa 1225/2013, 4 §:n 3 momentti laissa 763/2008, 4 §:n 4 momentti laissa 882/2002, 5 §:n 4 momentti laissa 1291/1999 sekä 23 §:n 2 momentti laissa 693/2002, ja

lisätään lakiin uusi 4 a § sekä 24 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 693/2002, uusi 3 momentti seuraavasti:

Eduskunnan vastaus EV 112/2015 vp

1 §

Lain soveltamisala

Tässä laissa säädetään taloudellisista tuista, joilla tuetaan lapsen vanhempia ja muita huoltajia lapsen hoidon järjestämisessä sekä työ- ja perhe-elämän yhteensovittamisessa.

Tämän lain nojalla maksettavat tuet ovat kotihoidon tuki, yksityisen hoidon tuki, joustava hoitoraha ja osittainen hoitoraha. Kotihoidon tukeen ja yksityisen hoidon tukeen kuuluu hoitoraha ja tulosidonnainen hoitolisä.

Tämän lain mukaisia hoitorahan ja hoitolisän määriä voidaan korottaa kuntalisällä, jos tuen rahoituksesta vastaava kunta niin päättää.

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

2) *hoidon tuottajalla* varhaiskasvatustilain (36/1973) 28 §:n 1 momentissa tarkoitettua ilmoituksen tehnyttä yksityistä henkilöä tai yhteisöä, joka korvausta vastaan harjoittaa varhaiskasvatustoimintaa taikka tukeen oikeutettua vanhemman tai muun huoltajan kanssa lasten varhaiskasvatuksesta työsopimuksen tehnyttä henkilöä, ei kuitenkaan saman kotitalouden jäsentä;

3 §

Hoitomuodon valinta

Tässä laissa tarkoitettua kotihoidon tuen ja yksityisen hoidon tuen saamisen edellytyksenä on, että lapsen vanhemmat tai muut huoltajat eivät valitse lapselle kunnan järjestämää varhaiskasvatustilain 11 a §:n 1—4 momentissa tarkoitettua tai 11 b §:n 2 momentin mukaista varhaiskasvatusta paikkaa ja että lapsi tosiasiallisesti asuu Suomessa.

4 §

Hoitoraha

Yksityisen hoidon tuen hoitoraha on perheen kustakin lapsesta, jolla on oikeus varhaiskasvatustilain 11 a §:n 1 momentin mukaiseen varhaiskasvatukseen, ja kustakin lapsesta, jolla on oikeus saman lain 11 b §:n 2 momentin mukaiseen varhaiskasvatukseen, 58,87 euroa kalenterikuukaudessa.

Yksityisen hoidon tuen hoitoraha on kuitenkin 160,00 euroa kalenterikuukaudessa perheen kustakin sellaisesta lapsesta jonka vanhemmat tai muut huoltajat työttömyysturvalaissa (1290/2002) tarkoitettulla tavalla työskentelevät kokoaikaisesti taikka opiskelevat, toimivat yrit-

Eduskunnan vastaus EV 112/2015 vp

täjänä tai ovat omassa työssä päätoimisesti. Edellä mainitun tilanteen päätyttyä lapsesta on edelleen oikeus tämän momentin mukaiseen yksityisen hoidon tukeen kahden kuukauden ajan, paitsi jos lapsen vanhempi tai muu huoltaja jää kotiin hoitamaan perheessä asuvaa muuta lasta tai jää eläkkeelle. Oikeus 160,00 euron suuruiseen yksityisen hoidon tuen hoitorahaan on myös perheen lapsen vanhemman tai muun huoltajan sellaisen osa-aikaisen työssäkäynnin, väliaikaisen työssäkäynnin, työllistymistä edistävään palveluun osallistumisen, kuntoutuksen tai muun vastaavan toimen ajalta, jolloin lapsella on oikeus yli 20 tunnin viikoittaiseen varhaiskasvatukseen, tai jos lapsella on kunnan päätöksellä todettu varhaiskasvatuslain 11 a §:n 4 momentin mukainen oikeus kokopäiväiseen varhaiskasvatukseen.

4 a §

Yksityisen hoidon tuen tasoon vaikuttava päätös lapsen varhaiskasvatusoikeuden laajuudesta

Edellä 4 §:n 4 momentissa tarkoitetun varhaiskasvatuslain 11 a §:n 4 momentin mukaisen päätöksen lapsen oikeudesta kokopäiväiseen varhaiskasvatukseen tekee kunta.

5 §

Hoitolisä

Hoitolisä maksetaan täysimääräisenä, jos perheen kuukausitulot eivät ylitä perheen koon mukaan määräytyvää tulorajaa. Tulorajan ylittävä tulo vähentää hoitolisän täyttä määrää perheen koon mukaan määräytyvällä prosenttiosuudella tulorajan ylittävästä tulosta. Tulorajaa määrättäessä perheen koossa otetaan huomioon perheen lapsista enintään kaksi, joiden tulee lisäksi olla varhaiskasvatuslain 11 a §:n mukaisen valintaoikeuden piirissä.

Perheen koko henkilöä	Tulorajat euroa/kk	Vähennysprosentti
2	1 160	11,5
3	1 430	9,4
4	1 700	7,9

Edellä 4 §:n 3 momentissa tarkoitettussa tapauksessa yksityisen hoidon tuen hoitolisä on kuitenkin puolet siitä, mikä hoitolisän määrä muuten olisi.

Eduskunnan vastaus EV 112/2015 vp

22 §

Muutoksenhaku

Tuen myöntämistä koskevaan Kansaneläkelaitoksen päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla siltä osin kuin päätös koskee varhaiskasvatuslain 11 a §:n 4 momentin mukaista kunnan päätöstä varhaiskasvatusoikeuden laajuudesta tai tämän lain 20 §:ssä tarkoitetun kunnallisen lisän määräytymisperusteita. Kunnan varhaiskasvatusoikeuden laajuutta koskevaan päätökseen haetaan muutosta siten kuin varhaiskasvatuslain 30 a ja 31 §:ssä säädetään.

23 §

Tietojenantovelvollisuus

Kunnan on ilmoitettava salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä maksutta Kansaneläkelaitokselle, jos:

- 1) tukeen oikeutettu lapsi saa varhaiskasvatuslain 1 §:n 2 tai 3 momentissa tarkoitetun varhaiskasvatuspaikan;
 - 2) edellä mainittu varhaiskasvatus lakkaa;
 - 3) kunnan tiedossa on, että lapsen oikeus varhaiskasvatukseen muuttuu siten, että sillä on vaikutusta yksityisen hoidon tuen määrään;
 - 4) kunnan tiedossa on, että lapsi on tämän lain 19 §:ssä tarkoitetussa laitos- tai perhehoidossa; tai
 - 5) lapsi on muuttanut toiseen kuntaan;
- sekä muista mahdollisista tiedossaan olevista tuen maksamiseen tai määrään vaikuttavista seikoista.
-

24 §

Tietojen luovuttaminen ja käyttäminen eräissä tapauksissa

Kansaneläkelaitoksella on oikeus ilmoittaa kunnalle salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä tietoonsa saamansa seikat, jotka ovat välttämättömiä arvioitaessa lapsen varhaiskasvatusoikeuden laajuutta.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____ . Tätä lakia sovelletaan kaikkiin yksityisen hoidon tukiin, jotka kohdistuvat 1.8.2016 jälkeiseen aikaan.

Eduskunnan vastaus EV 112/2015 vp

Helsingissä 15.12.2015

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri